

Baanbrekend werk voor en met het charolaisras. Zo mag de carrière van Ruilof en Truus van Putten wel omschreven worden. Hun fokkoe Anthea produceerde 'tegen de stroom in' embryo's voor Frankrijk en Van Putten brak een lans voor het wegen van fokvee.

Marleen Felijs portretteerde haar contouren. Anthea, stammoeder van de belangrijkste charolaisfamilie in Nederland, hangt in de woonkamer van Ruilof (63) en Truus (61) van Putten uit Dirksland. De fokkerij met charolais begon voor hen in 1977. 'Ik kocht een klein clubje meststieren van een collega uit Steenberg. De slager was dermate tevreden over het vlees dat we overwogen verder te fokken met het ras', vertelt Ruilof. Op een internationaal charolaiscongres in Texas (Amerika) zag hij de mogelijkheden die het ras heeft en raak-

Upsala, kleindochter van Anthea, reservekampioene pink in Utrecht en nazaat van de Franse topfamilie Invincible

te hij echt enthousiast. 'De snelle groei van tussen de 1200 en 1400 gram per dag, de goede moedereigenschappen en het makkelijke karakter spraken me aan', stelt Van Putten. 'Toen pas wilden we serieus verder met de veeverbetering in het ras', vult Truus aan, ook nauw betrokken bij de dieren. Ruilof ontmoette tijdens de Amerikaanse

trip de Schotse fokker Francis Lawson die hem uitnodigde voor een rondrit langs charolaisbedrijven in zijn land. Van Putten besloot met nog twee veehouders in te gaan op het idee. 'In Schotland kochten we een vrachtwagen vol vrouwelijke dieren en één stier. Het waren goede, maar niet eens de beste dieren uit zijn veestapel. Dieren van het Engelse type, die zijn langer en groter dan de meer gespierde Franse charolais.' Van Putten beaamt dat het een forse investering van enkele tienduizenden gulden was. In die tijd (eind jaren tachtig) beleefde de vleesveepopulatie een opleving, omdat na de invoering van het melkquotum meer veehouders vleesvee inzetten op vrijgekomen weidegrond.

Ruilof en Truus van Putten: 'Een kampioen maal een kampioen geeft zelden een kampioen'

De Schotse aankoop omvatte ook het kalfje Anthea, drie maanden oud. Op dat moment had Van Putten niet kunnen bevroeden dat zij uiteindelijk driehonderd embryo's zou produceren waarvan zelfs

3600 euro.' Anthea speelde zich in de kijker met prijzen op diverse keuringen. Op enig moment belde er een Friese veehouder die embryo's uit haar wilde hebben. Vanaf dat moment is het balletje gaan rollen. Inmiddels bestaat twee derde van de 140-koppige veestapel uit nakomelingen (direct en indirect) van Anthea.

Met weegschaal door Nederland

De spoeling met Tennis is volgens Van Putten de beste gebleken. Uit deze combinatie kwam ook Glorieuze, viervoudig nationaal kampioene. Ze woog op haar top 1130 kilo. Glorieuze spoelde niet zo geweldig als Anthea, maar zorgde toch voor een slordige 180 embryo's. De handel floreerde. 'We kwamen draagmoeders

ringstactiek. 'Zonder gegevens kun je niet combineren', stelt de vorig jaar afgestreden stamboekbestuurder. 'In 1990 begonnen we als eerste Nederlandse stamboek met het registreren van groeigegevens. We kochten een weegschaal en reden er heel Nederland mee door om kalveren te wegen bij de verschillende fokkers. Op die manier brachten we een fokwaarde van de ouders in beeld', vertelt Van Putten gedreven, terwijl Truus een formulier met resultaten uit 2004 neerlegt.

Om te kunnen vergelijken zijn de meetresultaten gecorrigeerd tot het gewicht bij een leeftijd van 120 en 210 dagen. Van Puttens dieren scoren alle boven het nationaal gemiddelde, terwijl drie nakomelingen van Impeccable duidelijk fors boven het bedrijfsgemiddelde scoren. 'Een mooie afstamming geeft geen garantie, het gaat om de combinatie, het totaalplaatje. Een kampioen maal een kampioen geeft zelden een kampioen. Het draait bij de paring om compensatie. Koeien zijn ook allemaal verschillend, soms verdient de bespiering de aandacht, dan weer geboorteverloop of groeisnelheid. Daarom kun je absoluut niet omkiheen als je met dieren voor de fokkerij vooruit wilt. Maar ook dan blijft het soms nattevingerwerk, er is nooit geen tweede Glorieuze meer geboren', relativeert hij. Een keuze voor afmesten of fokken maakt de fokker niet. 'We hebben altijd gestreefd naar universele dieren die zowel voor de slager als voor de fokkerij geschikt zijn. Dat betekent soms extra investeren in duur sperma van 100 euro per rietje, maar een goede stier verdient zich altijd terug.'

Bezig blijven

Op dit moment telt het bedrijf op Goeree Overflakkee 140 dieren. Van Putten praat voortdurend in de verleden tijd als hij over zijn bedrijf vertelt. 'Met de bse-crisis is de markt voor embryo's ingestort. De vleesprijzen lieten niet toe om nog in fokvee te investeren. Maar dat was niet de belangrijkste aanleiding om het bedrijf af te bouwen. Onze leeftijd is op dit moment de hoofdreden om minder actief met fokkerij bezig te zijn', stelt Truus. Daarnaast is het uitblijven van een bedrijfsopvolger een factor. Ruilof: 'We willen nu niet te veel werk meer, maar wel lekker bezig blijven.'

Tijmen van Zessen

Fokken in detail

Ruilof van Putten: 'Zonder meet gegevens kun je niet combineren'

exemplaren naar Frankrijk zijn geëxporteerd, de bakermat van het ras. 'Daarin waren we de eerste en ik denk zelfs de enige in Nederland', stelt Van Putten. 'Ze fokte goede kalveren. Eén van haar stiertjes won in Vichy een eerste prijs en werd geveild voor 24.000 Franse franc, ruim

te kort. Daarom kochten we afgemolken holsteinkoeien op om de embryo's te veldragen.'

De sleutel voor de successen lag behalve bij de goede markt en de ruime selectiemogelijkheden – het bedrijf telde toen ruim 200 dieren – bij een doordachte pa-

Het streven naar universele dieren is belangrijk voor Van Putten

